

Protocol

dalla seduta dil cussegl da vischnaunca,
mesjamna, ils 23 da mars 2026: allas 20⁰⁰ – 22³⁰
Liug: Stanza da sedutas Cumiera, Center Fontauna

Presidi: Theres Burri Gadola

Actuar: Roland Cajacob, Administraziun communal

Presents:

- a) Cussegl
Silvia Bucheli-Caduff	Christian Loretz
Felicia Deflorin	Giusep Lozza
Adrian Flepp	Lucas Lutz
Placi Flury	Rafael Maissen
Theres Burri Gadola	Alfred Spescha
Remo Huonder	Ignaz Venzin
Admir Jasarevic	
- b) perstgisas
Silvio Candinas
Otmar Flepp
- c) Suprastonza communal
René Epp	Jris Lombris
Clemens Berther	Paul Flurin Schmidt
Wendelin Jacomet	
- d) Cader
- Roland Cajacob, meinafatschenta
Urban Maissen, menader uffeci infrastruttura e baghegiar
Sandro Muscas, responsabel infrastruttura
- d) Hosps
- 21 personas

Plaid d'avertura dalla presidenta:

Nus tractein oz la sanaziun digl areal da scola. In'infrastructura adequata per scolars e scolasts ei senz'auter impurtonta.

Sche jeu mirel anavos sin miu temps da scola, haiel paucas regurdientschas dallas stanzas, denton bia regurdientschas dalla moda maniera, co scolastas e scolasts han luvrau cun nus.

Jeu less prender la caschun ed engraziar a nies team da scolastas e scolasts ella scola populara Mustér: Sper l'instrucziun fan els bia lavur, che secapescha buca da sesez. Naven dalla 5avla classa porschan ils scolasts pusseivladads da far pensums suenter gentar, els fan lavur supplementara per pinar scolaras e scolars sils examens da recepziun, els organiseschan excursiuns, dis da sport, dis da skis e bia auter. Engraziel fetg!

Mes affons ein dapi 10 onns el sistem da scola, e secapescha dat ei buca mo experientschas positivas. Mobbing, e-cigarettas, violenza, differentas diagnosas medicinalas che han effect sil singul scolar denton era sin la classa e sils scolasts. Per dar damogn a quellas sfidas drova ei ina buna collaboraziun denter scola, scolasts, affons e geniturs. En quei connex ha nossa scola bia potenzial da svilup.

Tenor la convenziun da dretgs d'affons (Kinderrechtskonvention) dalla UNO han nos affons il dretg da separticipar. En nossa scola dat ei entgins scolasts, che laian eleger in schef da classa. Denton dat ei neginas structuras per l'entira scola, che dattan a nos affons la pusseivladad d'exprimer sias ideas en connex cun reglas en scola, cun la convivenza, cun sfidas en lur classa.

Era per la collaboraziun cun la cuminonza da geniturs dat ei neginas structuras. Nus havein negin cussegl da geniturs, negins representants da geniturs sin las differentas stufas.

Jeu sperel, che il cussegl da scola sefatschenta els proxims onns buca mo cun l'infrastructura, mobein era cul svilup dallas structuras da nossa scola.

Sco detg all'entschatta: l'infrastructura adequata dalla scola ei impurtonta, la moda maniera da luvrar e comunicar cun affons e geniturs ei quei che resta en memoria.

Mortoris:

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha ei dau suandonts mortoris:

- Georgina Quinter-Degonda, naschida ils 10-12-1967 e morta ils 06-02-2026
- Anna Giusepa Deflorin-Wenzin, naschida ils 26-10-1930 e morta ils 17-02-2026
- Christian Sialm-Schwarz, naschius ils 09-02-1938 e morts ils 17-02-2026
- Maria Barla Schmed-Manetsch, naschida ils 01-10-1930 e morta ils 20-02-2026
- Franciscus Antonius Gerth-Tschalèr, naschius ils 11-09-1931 e morts ils 28-02-2026
- Alfred Lutz-Micheli, naschius ils 06-11-1941 e morts ils 02-03-2026
- Clementina Giger, naschida ils 27-12-1941 e morta ils 04-03-2026
- Sophia Manetsch, naschida ils 24-01-1932 e morta ils 06-03-2026
- Lothar Bearth-Flepp, naschius ils 20-04-1939 e morts ils 11-03-2026
- Julia Luzia Fry-Desax, naschida ils 25-08-1922 e morta ils 11-03-2026

Naschientschas:

Dapi la davosa seduta dil cussegl da vischnaunca ha ei dau neginas naschientschas.

Tractandas:

1. Protocol 11-2025/2028
2. Informaziun patinera (glatsch) Center Fontauna
3. Revisiun parziala dalla lescha da scola (messadi 17-2025/2028)
4. Sanaziun areal da scola - procedura e credit per concorrenza da project (messadi 18-2025/2028)
5. Ura da damondas (conform ad art. 44 dil regulativ da fatschentas)

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér

Theres Burri Gadola
La presidenta

Roland Cajacob
Igl actuar

1. Protocol

Protocol 11-2025/2028 dil cussegl da vischnaunca dils 28 da schaner 2026. Enteifer il termin fixau ei vegniu inoltrau neginas propostas per midadas. Ei vegn giavischau neginas ulteriuras midadas.

Decisiun:

Il protocol 11 – 2025/2028 dalla seduta dil cussegl da vischnaunca dils 28 da schaner 2026 vegn approbaus unanimamein.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér

Theres Burri Gadola
La presidenta

Roland Cajacob
Igl actuar

2. Informaziun patinera (glatsch) Center Fontauna

Presentaziun;

Gerau Clemens Berther

Il gerau responsabel per il Center Fontauna orientescha davart in schliet stan dalla patinera che ha ussa varga 30 onns. Surtut la fundaziun cun l'installaziun dad uders ei empaglia. Igl ei buca pusseivel da far il glatsch durant la proxima sesiun d'unviern sche quel vegn buca remplazzaus.

Durant igl unviern 24/25 ei curdau si ch'ei mava a piarder enzanua glycol. Sinaquei ei vegniu controllau tut ils uders. Entgins uders che perdevan ein lu vegni pri ord funcziun. En consequenza eis ei denton stau fetg grev da mantener il glatsch durant la sesiun d'unviern 25/26 ed igl ei stau clar che quei va buca pli per il futur. Aschia han ils responsabels clamau ils specialists dallas fatschentas Bertozzi Energieplanung AG (Marco Bertozzi) e Planungsbüro Wegmüller AG (Daniel Wegmüller) per luvrar ora sligaziuns.

Bertozzi Energieplanung AG, Marco Bertozzi
Planungsbüro Wegmüller AG, Daniel Wegmüller

Il specialists confernan che surtut la fundaziun cun ils uders seigi ussa alla fin dalla veta e presentan pliras variantas per saver mantener il glatsch artificial dil Center Fontauna. La cussegliaziun va en direcziun dad ina sanaziun dalla tecnica endadens ed in remplazzament dalla fundaziun dil glatsch cun in sistem da mattas che vegnan rasadas ora mintgamai l'entschatta dalla sesiun. Ils cuosts d'investiziun per quella varianta muntan a frs. 1'523'000.-.

Debatta cussegl;

Cussegl da vischnaunca:

Eis ei era vegniu analisu il liug dil glatsch. Fagess ei buca senn da plazzar il glatsch en il lug pli pauc exponius al sulegl ed al favugn?

Bertozzi/ Wegmüller

En l'analisa eis ei iu per examinar igl existent. Aschia ei il liug dil glatsch buca vegnius mess en damonda. En cass ch'ins less midar il liug dalla patinera stuess era l'entira installaziun tecnica vegnir plazzada entuorn. Plinavon fuss ei da quintar cun mesiras da baghegiar supplementaras, aschia ch'ils cuosts fussen segiramein marcant pli aults.

La installaziuns existentas ein adattadas alla sesiun d'unviern denter november e fevrer. En cass ch'ins less prolungir la sesiun dil glatsch stuess vegnir installau in'otra infrastruttura che fuss pli cara.

Gerau Clemens Berther

La damonda che nus stuein tschentar ei con impurtont che la patinera ei per nus. Segiramein eis ei ina buna alternativa tier munconza da neiv sco quei che nus havein giu la sesiun vargada.

Bertozzi/ Wegmüller

Actualmein dat ei dabia patineras che sesanflan alla fin dalla veta (end of life). Il sistem da far glatsch ei vegnius megliaus dafertontier ils davos 30 onns. Il sistem cun il teppi ei era ord vesta dall'energia fetg efficients. In avantatg ei, che quella surfatscha savess vegnir duvrada durant il temps da stad per autras activitads sco p.ex. «Paddle».

In glatsch artificial cun in sistem sintetic ei negina opziun per ordaviert. Entras las patinas dat ei adina puorla da plastic (Mikroplastik).

Igl ei da cussegljar da far vinavon diever da quei ch'ei aunc da duvrar e far las adattaziuns necessarias cun aschi paucs cuosts sco pusseivel.

Cussegl da vischnaunca:

Igl ei buca aschi ditg anavos che nus havein debattau sur dalla patinera. Igl ei da smarvegliar che quella ei en schi in schliet stan. Igl ei grev da prender posiziun cheu.

Tgei ei il problem tier la varianta da sanar igl existent, incl. la fundaziun cun l'installaziun dad uders?

Bertozzi/ Wegmüller

Ins ha fatg grondas breigias dad anflar ora nua ch'ils uders piardan. Cun quella varianta stuessen ins far vinavon quella lavur per anflar dapli da quels loghens e metter en uorden quels. Quei ei cumbinau cun grondas rescas ch'ei vegn buca anflau ils loghens che piardan ed igl ei buca da preveser tgei che schabegia el futur. L'installaziun ha contonschiu la fin dalla veta. Plinavon ha ei dau midadas tier las normas ed era en connex cun la segirtad fust ei da risguardar beinenqual caussa. Quei miez milliun per ina sanaziun fust sulettamein in'emprema investiziun. Ei vegness adina puspei a dar problems cun il sistem.

Cussegl da vischnaunca:

Co vesa quei sistem mobil ora?

Bertozzi/ Wegmüller

Ei dat dus systems mobil. In da quels posseda pli gronds uders e drova aschia dapli plaz. Quei che nus prendessen en mira fust in teppi che ei pli pauc voluminus e che vegn mintgamai mess ora igl atun e prius ensemen la primavera. Il plantschiu existent vegn mantenus pli u meins sco el ei, il glykol vegn allontanau.

Cussegl da vischnaunca:

Nua ch'ei vegn produciu ferdaglia dat ei automaticamein era calira. Han ins fatg patratgs per nezegiar quella?

Bertozzi/ Wegmüller

La calira che vegn producida vegn gia oz duvrada per part. Deplorablamein sa oz denton buca tut la calira vegnir nezegiada. En connex cun il niev baghetg che duess vegnir construius savess quei denton esser in'opziun.

Cussegl da vischnaunca:

Far pli pign la patinera fust segir ina buna varianta per spargnar cuosts. Nus duvrein buca la grondezia scretta avon per dar hockey.

La strategia sche nus duvrein ina patinera ni buca ei centrala. En vesta da tuttas investiziuns che spetgan sin la vischnaunca ei quei da ponderar bein.

Gerard Clemens Berther

Il plaz da ballapei savess vegnir scursanius senza pli gronds problems per saver far diever da quei spazi durant igl unviern per autras activitads. La cumissiun da menaschi dil Center Fontauna ei dil meini ch'in glatsch seigi impurtants per Mustér.

Cussegl da vischnaunca:

Il glatsch sto era vegnir mantenius. Con bein ei la maschina da glatsch el stan e dat e san ins quintar cun subvenziuns per in semegliant project?

Gerau Clemens Berther

La maschina da far glatsch ei en in bien stan e vegn aunc a tener entgins onns. Cun subvenziuns ni susteniments san ins plitost buca quintar.

Cussegl da vischnaunca:

Nus duessen ussa prender per enconuschientscha dallas informaziuns e tractar ils detagls a caschun dad ina proxima seduta dil cussegl da vischnaunca.

Gerau Clemens Berther

La suprastanza communal vegn ad elaborar ensemen cun la cumissiun da menaschi ina varianta e metter avon quella al parlament a caschun dad ina dallas proximas sedutas dil cussegl da vischnaunca.

A signur Wegmüller e signur Bertozzi vegn engraziu per la presentaziun ed ils sclariments. Els bandunan la seduta.

Decisiuns:

Damai ch'ei setracta sulettamein dad ina informaziun dat ei neginas decisiuns.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér

Theres Burri Gadola
La presidenta

Roland Cajacob
Igl actuar

3. Revisiun parziala dalla lescha da scola (messadi 17-2025/2028)

Presentaziun

Geraua Jris Lombris presenta cuort il messadi 17-2025/2028 e las ponderaziuns dalla suprastanza communal leutier.

Il puncts centrals dalla revisiun:

- Il personal d'instrucziun survegn dapli paga, quei pertucca cunzun las mussadras da scoletta e s'effectuescha lu era sin nos preventivs e quens
- La scoletta ei da niev obligatoria per tuts affons el cantun Grischun

La presidenta dil cussegl da vischnaunca Theres Burri Gadola ha aunc inoltrau duas damondas:

Art.7

La vischnaunca sa menar ina scola da talents per scolars cun talents specials, en special el sector da sport. – ? Drova ei la restricziun «en special el sector da sport?» Tgei sei cun musica, art, teater ni auter?

Risposta:

Quella formulaziun ei vegnida surprida dil muster ch'igl uffeci cantunal ha mess a disposiziun

Art. 14

Ella lescha veglia, al. 22 - decider davart expensas unicas..... Quei passus manca ella nova lescha, senza declaraziun el messadi.

Risposta:

Quei passus ha stuiu vegnir strihau, schiglioc corrispunda ei buc pli cun il niev «Uorden da fatschentas per la suprastanza communal e per l'organisaziun operativa».

Cusseglia Christian Loretz ha contactau la geraua responsabla pertuccont art 13, alinea 3:

Daco sto la vischnaunca da Medel vegnida menziunada specialmein enstagl schar aviert quei passus per tuttas vischnauncas vischinontas?

Risposta:

Pil mument ein sulet scolars dalla Val Medel e nossa scola, fusiuns ein els proxims onns pil mument buca in tema. En cass ch'ei dess dar ulteriuras collaboraziuns sa la lescha puspei vegnir revedida.

Debatta d'entrada

Ei vegn buca giavischau il plaid sut debatta d'entrada.

Deliberaziun en detagl

Cussegl da vischnaunca

Ella lescha ei aunc d'adattar tier las suttascripziuns la nominaziun «Canzlist communal» cun «Meinafatschenta».

Cusseglier Christian Loretz:

Art 13 al. 3:

Ei fuss tuttina d'avantatg sche nus savessen suttastrihar la funcziun da center da Mustér.

Proposta Christian Loretz:

Adattaziun digl art. 13 al. 3:

Midar naven da:

«*La vischnaunca da Medel sa delegar in representant dalla suprastonza communal el cussegl da scola.*»

Sin:

«*Vischnauncas partenarias san delegar in representant dalla suprastonza communal el cussegl da scola.*»

Votaziun per proposta Christian Loretz:

La proposta vegn approvada unanimamein.

Decisiuns:

Il cussegl da vischnaunca decida cun 13 encunter 0 vuschs e neginas abstenziuns:

- *D'approbar la revisiun parziala dalla lescha da scola cun la midada approvada.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér

Theres Burri Gadola
La presidenta

Roland Cajacob
Igl actuar

4. Sanaziun areal da scola - procedura e credit per concorrenza da project (messadi 18-2025/2028)

Presentaziun

Il president communal presenta il messadi 18-2025/2028 e las ponderaziuns dalla suprastanza communal leutier.

Informaziuns supplementaras ordeifer il messadi:

La grupp da lavur per luvrar ora la basa per concorrenza da project duess cuntener surtut personas dil fatg ord il scolaesser, denton era representants dalla vischnaunca e dall'architectura.

La giuria duess consistir ord maximal 10 personas cun peisa sin personas dil fatg dall' architectura. Plinavon vegnan representants dalla vischnaunca e dil scolaesser a far part.

Igl ei vegniu fatg sclariments cun las vischnauncas vischinontas pertuccont il diember da scolar(a)s ed dil svilup dalla scola en general. Plinavon cuoran actualmein sclariments cun il gimnasi claustral pertuccont l'integrasiun dil scalem superiur ellas localitads dil gimnasi dalla claustra. Resultats ein da spitgar il matg 2026.

Debatta d'entrada

Cussegl da vischnaunca

La scola ei adina stau in impurtont tema. Nus essen pertscharts ch'igl ei da far enzatgei cun nossa scola. Ils documents ch'ei vegni mess a disposiziun han mussau en tgei direcziun ch'ei duess ir el futur. Gia igl onn 2015 ha il cussegl concediu in credit da frs. 450'000.- per la planisaziun dad ina sanaziun dalla scola nova, ch'ei vegnius abolius 2019 en rama d'in credit per il plaz da scola.

Oz discurren nus buca sur da detagls e loghens eav. Ei fuss d'avantatg sch'ins savess integrar in ni dus commembers dil cussegl per accumpignament dil project ellas gruppas da lavur.

Gerau Wendelin Jacomet:

Igl onn 2015 ei vegniu concediu in credit da frs. 450'000.- per la projectaziun dalla sanaziun dalla casa da scola nova. Igl onn 2019 ei quei credit vegnius abolius dil cussegl da vischnaunca en connex cun in auter credit da frs. 295'000.- per la formaziun nova digl areal da scola e la sanaziun dils plazs avon halla Cons e la scola veglia (cussegl da vischnaunca 30 – 2017/2020).

Cussegl da vischnaunca

«Sehr schlechter Zustand» en connex cun il baghetg dalla scola ei buca ina buna formulaziun. Naven da cu eis ei stau clar ch'igl ei buca prudent da mantener vinavon il baghetg dalla scola nova.

President communal René Epp:

«Sehr schlechter Zustand» ei ina caussa dad interpretaziun. En rama dalla studia han ins fatg ina sempla analisa dils baghetgs. Quella ha mussau ch'ei fuss pli prudent da construir in niev baghetg. Ei sa denton esser ch'ei vegn inoltrau en rama dalla concorrenza da projects in project cun mantener la scola nova.

Gerau Jris Lombris:

Il tetg dil baghetg ei buca resistents encunter l'aua ed ei tila atras. Dar scola els baghetgs ei pusseivel, plaunsiu eis ei denton urgent da prender enta pugn la sanaziun.

Cussegl da vischnaunca

En general eis ei da schazegiar che la suprastanza ha priu en mira senza pregiudezis igl entir areal entuorn la scola. Igl ei gie pusseivel che las proximas generaziuns san ir vid quels projects ch'ei vegni scizzai ella studia. Tuttina fuss ei buca da sclauder ora diltut la halla da parcar.

Ina damonda che sedat ei: Fuss ei buca ina varianta dad ir cun tuttas classas els baghetgs dil gimnasi dalla claustra?

President communal René Epp:

Nus essan amiez las discussiuns cun il gimnasi dalla claustra. Cheu sedattan denton entginas damondas. La scola populara ed il gimnasi sebasan sin differentas leschas. Ei sedat la damonda sche quei ei cumpatibel e sch'ils baghetgs dil gimnasi han avunda potenzial da stanzas. Il matg 2026 spitgein nus ils resultats dalla studia che la claustra lai far, aschia che nus a savein lu dapli. Ils 22 da matg duess ei dar l'informaziun per la populaziun.

Cussegl da vischnaunca

La damonda dad ina collaboraziun cun il gimnasi ei centrala. Tenor studia fa quei ina differenza da treis milliuns tgei ch'ei evident.

President communal René Epp:

Sche nus desistessen dil scalem superiur tier il project dalla scola populara stuess quella infrastruttura vegnir construida sin claustra. Enzatgi sto far las investiziuns. Ils cuosts vegnan aschia ni aschia ad esser cheu.

Cussegl da vischnaunca

Danunder vegnan ils 19 milliuns ch'ei menziunai ella studia?

President communal René Epp:

Ella studia ei integrau dapli che quei che nus havein priu en mira per igl emprem project parzial.

Deliberaziun en detagl

Cussegl da vischnaunca

Las informaziun sur dallas contractivas cun il gimnasi dalla claustra e cun las vischnauncas vischinontas muncavan aunc, ussa ha il cussegl denton survegniu quellas. Igl ei impurtont da luvrar ora da rudien la basa per quei impurtont project.

Ei la concorrenza da project la dretga via per quei project?

Gerau Paul Flurin Schmidt:

La lescha da submissiun pretenda da menar atras la submissiun sin quella moda. Ei dess aunc la varianta d'ina submissiun aviarta, mo lu ston ins ira da quei anora ch'ei vegn inoltrau in grond diember da projects. Nus preferin la varianta dad ina submissiun cun preselecziun.

Cussegl da vischnaunca

Ella studia vegn menziunau garascha sutterrana. Sin quella eis ei da desister, era el futur. Il traffic duess vegnir menaus ord il vitg e buca promovius.,

Tgi decida sur dalla constellaziun dalla giuria?

President communal René Epp:

Sur dalla constellaziun dalla grupp da lavur per las preparaziuns e la giuria decida la suprastanza en collaboraziun cun il biro Studer & Stauffacher AG.

Cussegl da vischnaunca

L'infrastructura da scola actuala ei amortisada. En connex cun las investiziuns che spetgan nus ussa duess ei vegnir intercuret gtei pusseivladads che nus havein dad integrar la vischnaunca partenaria.

President communal René Epp:

Nus vegnin a dumandar nosa vischnaunca partenaria da separticipar vid l'investiziun. Las amortisaziuns fan lu part dils cuosts regulars dalla scola che fuorman era la basa per la repartiziun dils cuosts denter las vischnauncas.

Gerau Paul Flurin Schmidt:

Oz sa la vischnaunca da Medel/Lucmagn profitar dad ina favoreivla purschida da scola per lur affons, damai che tut ei amortisau.

Cussegl da vischnaunca

Tgi decida il davos sch'il scalem superiur stat ella scola populara ni sche quel vegn integras ellas localitads dil gimnasi dalla claustra.

President communal René Epp:

En cass che nus vesin che quei savess esser in'opziun vegnin nus a sefatschentar cun la damonda da responsabladad e cumpetenzas e cun quei era tgi che ha il davos da decider quei. Igl ei bein pusseivel che quei havess il davos dad ir avon la populaziun.

Gerau Wendelin Jacomet:

Pertuccont il traffic atras la Via Cons: La Via Cons survecha buca mo al traffic public mobein era als differents survetschs. Igl ei grev da sminuir il traffic sin quella via.

Decisiuns:

Il cussegl da vischnaunca decida cun 13 encunter 0 vuschs e neginas abstenziuns:

- *Da conceder in credit da frs 380'000.- per menar atras ina concorrenza da project cun la finamira da construir in niev baghetg per la scola populara.*
- *Da suttametter quella damonda da credit el senn dallas prescripziuns digl art. 21 lit. c dalla constituiun communal al referendum facultativ.*

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér

Theres Burri Gadola
La presidenta

Roland Cajacob
Igl actuar

5. Ura da damondas

Cusseglia Nazi Venzin

Damonda:

Pil cussegl da gliendisdis proxim haiel ina damonda en connex cul baghetg niev a Cuoz sut.

En la Quotidiana dils 19 da mars 2026 han ins saviu leger dil niev project previus a Cuoz. Igl ei vegniu menziunau che in'opziun seigi che la basa d'ambulanza savessi vegnir integrada en quei baghetg. Il liug vegn numnaus centrals ed ideals.

El FUS dils 20 da mars ei publicau ina damonda da baghegiar per optimar il liug nua che la basa sesanfla momentan. Ils proprietaris han previu dad investir ina considerabla summa.

La sligiaziun actuala cun nezegiar resursas e localitads el Puntreis paran idealas e funcziuneschan fetg bein. Quei che funcziunescha dapi onns e la promptadad dad optimar ei da respectar la purschida ei tenor miu avis buca da midar!!

Co ei la tenuta dalla basa d'ambulanza Cadi ed ein ils proprietaris che han inoltrau la damonda da baghegiar vegni involvai ni informai?

Risposta (president communal René Epp):

Ella Quotidiana dils 19 da mars han ins dau d'entellir che l'integraziun dil survetsch da salvament resp. l'ambulanza fuss in'opziun pusseivla en in eventual niev luvatori communal. Ins havess aschia gest la pusseivladad da cumbinar pliras instituziuns resp. menaschis sut in tetg. Resursas e sinergias savessen consequentamein vegni nezegiai fetg bein.

Il mument sesanfla l'ambulanza sut tetg tier proprietaris privats datier dalla PUNTREIS, quei che funcziunescha pil mument detg bein. Quei ei aschia era vegniu confirmau dils responsabels dalla partiziun da salvament dil Spital. In'eventuala investiziun resp. damonda da baghegiar ei da principi caussa privata.

Actualmeins savein nus tuts denton era ch'ins ei vid far intensivass ponderaziuns davart in center da sanadad cun prestaziuns ambulontas per segirar a liunga vesta il provediment medicinal decentral sisum la Surselva. La vischnaunca ei cheu en fetg stretg contact cun ils responsabels dil Spital. Aschia ei vegniu confirmau dils responsabels dil Spital ch'ins stat era en connex cun l'ambulanza en stretg contact cun la vischnaunca ed emprova aschia era da risguardar lur interess aschi bein sco pusseivel. Nies interess ei clars: Nus stuein segirar il provediment da sanadad a liunga vesta e per gliez fuss in center da sanadad decentral a Mustér che vegness menaus dil Spital e baghegiass privat optimal. Il liug persuenter ei vinavon Segnas. Ed igl ei plinavon vegniu confirmau ch'in liug optimal per l'ambulanza munglass sche pusseivel esser el medem baghetg sco ils pazients vegnan tgirai. Quei ch'ei buca il davos era logic, pia fuss quei el Center da sanadad. Sche quei ei pusseivel, sche vegnin nus a vuler integrar la basa dall'ambulanza el medem liug sco quei ch'il center da sanadad vegn baghegiass. Sche quei ei buca pusseivel dat ei sco menziunau ella quotidiana pliras opziuns. En quei senn vegnin nus il proxim temps era a prender si contact cun il proprietari che metta a disposiziun la garascha per tut tenor evitar investiziuns buca exnum necessarias.

Pia resumau: Per la suprastanza communal eis ei clar, sche la sligiaziun optimala per in optimal funcziunar dil menaschi futur ei da plazzar l'ambulanza en in niev center da sanadad, sche vegnin nus ensemen cun il spital en mintga cass a perseguitar quell'opziun.

Dapli informaziuns en quei connex e davart il project dil Center da sanadad vegn ei a dar el decurs dalla primavera. Prevedentamein ils 22 da matg 2026.

Damonda:

Tenor las medias ha ei dau in recuors dil dretg da votar en cumbinaziun cun la votaziun dils 8 da mars 2026 (Seydel). Tgei cuntegn il recuors e co ei il stan actual da quei recuors?

Risposta (president communal René Epp):

Ils 9 da fevver 2026 ha Stefan Seydel inoltrau alla Dertgira superiura in recuors concernent il dretg da votar en connex cun la votaziun dil 8 da mars 2026. Sco basa per il recuors numna Seydel igl artechel el FUS dils 6 da fevver 2026 nua che la suprastanza ha informau sur dalla decisiun dil cussegl da vischnaunca.

Sco motiv numna signur Seydel che la unitad dalla materia seigi violada, damai ch'il pievel hagi da decider sur da treis differentas caussas cun ina votaziun:

- Il relasch dil deivet dils 1.75 milliuns
- Il contract dil dretg da baghegiar
- Il project dil parc da moviment cun center d'acrobatica

La vischnaunca ha priu posiziun ils 23 da fevver 2026 tier la Dertgira superiura cun motivar ils suandonts puncts:

Il contract dil dretg da baghegiar e la renunzia dil deivet dallas pendiculara fuorman ina unitad e stattan directamein en connex in cun l'auter. Senza dretg da baghegiar negin project da baghegiar e senza la renunzia dil deivet negina finanziaziun dil project entras las pendicularas. Perquei han ins era priu si la renunzia dil deivet directamein sco cundiziun el contract da dretg da baghegiar.

En la votaziun ha la populaziun giu d'approbar il contract da dretg da baghegiar e per garantir la trasparenza han ins aunc menziunau la renunzia dil deivet.

Il text sin il cedel da votar era:

Vuleis Vus approbar il contract da dretg da baghegiar denter la vischnaunca e las Pendicularas Mustér cun desister sin la restituziun dil deivet restont dallas Pendicularas Mustér da frs. 1'750'000?

Ils responsabels dalla vischnaunca han fatg scларiments en caussa cun igl uffeci da vischnauncas e cun nies giurist. Tuts ein dil meini che quei recuors hagi paucas schanzas tier la dertgira. Ei dat bein in scamond da prender ensemen temas senza colligiaziun in cun l'auter en ina votaziun.

El medem mument eis ei denton scumandau da sparter temas che audan ensemen sche quels cundiziuneschan in l'auter. En quei cass cundiziunescha il dretg da baghegiar ch'ei vegni desistiu sin la restituziun dil deivet restont. Ni detg cun auters plaid: Nus astgein buca dar il sentiment alla populaziun cun ina votaziun separada, ch'ins realisescha il project era sch'ins di NA ad ina renunzia dil deivet. Gliez ei buca il cass e fuss menau la populaziun davos la cazzola.

La corrispondenza en quei cass ei vegnida serrada giu ils 5 da mars 2026. Nus spitgein ussa sin la decisiun dalla Dertgira superiura. Tenor nossas informaziuns vegnan recuors concernent il dretg da votar tractai cun prioritad dalla dertgira e nus savein spitgar ina decisiun enteifer paucs meins.

En cass che la dertgira dess nunspitgadamein tuttina dretg al recuors da signur Seydel stuess la votaziun vegnir repetida tenor las indicaziuns dalla dertgira.

Il resultat dalla votaziun ei staus fetg clars. 65% dallas votantas e votants han dau suatientscha alla proposta dil cussegl da vischnaunca. Era quei vegn ad esser in criteri ella valetaziun dil recuors. Plinavon havess signur Seydel stuiu far il recuors suenter la publicaziun dil resultat dalla votaziun e buca sin l'informaziun davart la decisiun dil cussegl da vischnaunca el FUS.

Nus vegnin ad informar quei mument che la decisiun dalla dertgira ei avon maun.

Damondas a bucca

Giusep Lozza:

Co ei il stan digl engrondiment dalla zona 30 atras il vitg?

President communal René Epp:

La zona 30 stat en stretga cumbinaziun cun las fermadas da bus che nus essen era vidlunder da renovar. Quellas fatschentas secruschan e nus essen aunc amiez la procedura e vid far ils sclariments cun il cantun.

Communicaziuns

La suprastonza communal ha neginas communicaziuns.

La proxima seduta dil cussegl da vischnaunca ha liug gliendisdis, ils 4 da matg 2026 allas 20:00 el Center Fontauna.

Cussegl da vischnaunca Disentis/Mustér

Theres Burri Gadola
La presidenta

Roland Cajacob
Igl actuar

Disentis/Mustér, ils 31 da mars 2026